

طنزهای بدون پایان دیدرو

ترانه جوانبخت

دیدرو یکی از فیلسوفان روشنگری در قرن 18 فرانسه است. او در داستانهایش با استفاده از طنزهای بدون پایان سبک نگارشی خاصی را ابداع کرد. نوشته های او به صورت گفتگوهای پارادوکسال است که در پایان داستان به صورت ناتمام باقی مانده و خواننده را به ادامه تصور داستان می برد. این شیوه نگارشی خاص قبل از او در فرانسه رایج نبود و نویسندگان داستانهایشان را به پایان می رساندند.

دیدرو در نقد افلاطون شاهکارش را که Apologie de l'abbe Galiani نام دارد نوشته است. او در این داستان از دو شخصیت متضاد در محاوره ای بدون پایان به تصویر جمهور افلاطون استفاده کرده و Galiani را در مقایسه با Moreilet شخصیت دیگر داستان و به تعبیر دوم سقراط را به دلیل پر سشگری اش در مقایسه با افلاطون فیلسوف دانسته است.

یکی دیگر از آثار دیدرو کتاب Le Neveu de Rameau می باشد. دیدرو در این اثر از شخصیتهایی استفاده کرده که واقعی هستند و به این دلیل این اثر او سبک رئالیست مدسوب می شود. او در این کتاب از Incoherence Chronologic استفاده کرده است و داستان را از حالت واقعیت درآورده است. این نوع نگارش سبب به کارگیری بیشتر تخیل خواننده در هنگام خواندن داستان می شود.

از دیگر دلایلی که دیدرو به عنوان نویسنده ای مطرح در قرن 18 شد می توان به مفهوم فعالیت فرامتنی خواننده در خود اثر اشاره کرد. او در شاهکارش Apologie de l'abbe Galiani شخصیت برتر داستان را کسی معرفی می کند که خواننده داستان را به فکر کردن می برد درحالی که شخصیت دوم در این داستان یعنی Moreilet شخصی است که فکر نمی کند و خواننده را به فعالیت فرامتنی وادار نمی کند. این داستان بر اساس به تحرک واداشتن خواننده در آنالیز بیشتر متن می باشد.

دیدرو در آثارش به دنبال این نیست که خواننده فکر او را جستجو کند بلکه برایش فکر مستقل خواننده مطرح است. فیلسوفان روشنگری از جمله روسو و ولتر این خصیصه را در آثارشان نداشتند. آنها تنها فکر خود را در متن داستان به خواننده منتقل می کردند. دیدرو متنی را فلسفی تر می داند که بتواند فکر خواننده را مستقل از فکر نویسنده داستان به پیش براند.

یکی دیگر از خصیصه های آثار دیدرو محاوره های تقسیم شده در داخل متن است. از نظر او متنی که خواننده را در این محاوره های تقسیم شده درباره واقعیت داستان متقاعد کند مانع از تفکر بیشتر خواننده در متن می شود.

منابع:

1. Apologie de l'abbe Galiani- Edition Galimard- Paris 1998
2. Le Neveu de Rameau- edition Galio- Paris 1991